No. 177.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag den 26 Julij.

TIJDELIJKE VRIJDOMMEN VAN GRONDBELASTING.

Alle de eigenaren of vruchtgebruikers van vaste goederen, welke krachtens de bepalingen der wet van 28 Maart 1828 (*Staatsblad No. 8*,) of van art. 111 tot 116 der wet van 23 November 1798, of van art. 53 en 55 der wet van 21 April 1807, of van de wet van 16 April 1809, of eindelijk van bijzondere schikkingen of overeenkomsten met den Staat, mogten vermeenen, aanspraak te kunnen maken op eenigen *tijdelijken vrijdom*, of eene vermindering van het bedrag der grondbelasting, waarop zij, naar evenredigheid van het hun eindelangs ter kennis gebragte kadastraal inkomen der betrekkelijke percelen, zouden kunnen worden aangeslagen, worden bij deze van wege het Hoofdbestuur van het Kadaster uitgenoodigd, om dienaangaande, uiterlijk binnen den tijd van veertien dagen, te rekenen van dien, waarop de afkondiging dezer in de gemeente, waar de goederen gelegen zijn, zal hebben plaats gehad, schriftelijk en met overlegging der noodige bewijsstukken, bij het plaatselijk bestuur derzelfde gemeente eene *Verklaring* in te dienen, met opgave van de volgende bijzonderheden:

a, *Krachtens welke wet enz., en welk artikel van dien*, de vrijdom wordt ingeroepen;

b. *Om welke reden* (als stichting, wederopbouw, gedeeltelijke vernieuwing aan- of bijbouw van gebouwen; — droogmakingen en indijkingen, ontginning van woeste gronden; beplanting of bezaaijing van braakliggende gronden met hout, of met vruchtboomen, beplanting of bezaaijing van reeds vruchtgevende gronden met houtgewas);

c. *Aard van den vrijdom* (als acht of vijfjarige vrijdom; vrijdom van verhooging, gedurende drie, tien, twintig, vijf en twintig, dertig, vijftig jaren; vaststelling der belastbare opbrengst op den taks of op het vierde van den taks) van niet beplante gronden, gedurende vijftien of dertig jaren);

d. *Jaren waarop de vrijdom is aangevangen, en zal ophouden;*

e. *Omschrijving der betrokkene eigendommen, volgens het Kadaster*, als:

1°. Ligging (wijk, straat, polder, gehucht of plaatselijke benaming);

2°. Sectie;

3°. Nommers der percelen op het plan (één voor één);

4°. Inhouds-grootte van ieder perceel;

5°. Soort en klasse van ieder perceel;

Ten einde de voorenomschrevene opgaven voor de ingezetenen meer gemakkelijk te maken, zullen, gedurende den voorzegden termijn van veertien dagen, ten gemeentehuize, voor iedereen verkrijgbaar worden gesteld:

1°. De onlangs ingetrokkene eigendomslijsten;

2°. Gedrukte modellen voor de vereischte *Verklaringen.*

Wijders zullen de over te leggene bewijsstukken behooren aan te toonen:

g. Dat de bij de wet enz. voorgeschrevene of bedongene formaliteiten en voorwaarden behoorlijk vervuld, en de vrijdom derhalve door de bevoegde magt werkelijk is toegekend geworden;

h. Voor zoo veel betreft de gevallen, het onderwerp uitmakende van art. 111 - 115 der wet van 23 November 1798: *dat de gronden, vóór den aanvang der verbetering, braak of onbebouwd hebben gelegen, gedurende ten minste den vereischten tijd.*

i. Dat de vrijdom in, of tot en met de negen eerste maanden van het loopende jaar is genoten.

Omtrent het al dan niet bestaan en voortdurend genot van de bedoelde vrijdommen zal, ten gevolge van al het vorenstaande, en nadat een nader des noods plaatselijk onderzoek door ambtenaren der Directe Belastingen of van het Kadaster zal verrigt geworden zijn, door den Gouverneur worden beslist.

Afgekondigd te Breda, den 26 Julij 1832.

De Burgemeester,

DE ROY VAN ZUYDEWIJN.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten Julij.

GEDENKSTUK VAN NEERLANDS HELDENDADEN TER ZEE, VAN DE VROEGSTE DAGEN AF TOT OP DEN TEGENWOORDIGEN TIJD. (1)

Hij die de geschiedenis van zijn vaderland kent, deszelfs wording, uitbreiding, opklimmende magt en grootheid, met het oog eens aandachtigen lezers, heeft nagegaan, zal ook de middelen hebben leeren kennen, waaraan wij, onder het bestuur eener steeds zorgende Voorzienigheid, dat alles te danken hebben. De ontwikkeling van onzen handel en onzer zeevaart, op het einde der zestiende en bij den aanvang der zeventiende eeuw, had den aanwas van het vermogen der vereenigde Nederlanden en de vestiging van het gemeenebest ten gevolge. Vrij, geëerbiedigd en tevens gevreesd, ontrolde zich Hollands Staten-vlag op al de zeeën der bekende wereld, en grootsch was het denkbeeld, dat vreemde en verafgelegene volken zich vormden, aangaande de grootheid en magt van een gemeenebest, welks vlag men op ontelbare koopvaardij- en oorlogschepen, in alle bekende havens, aan alle kusten zag wapperen. Het was echter niet door weelde dat Holland op dien trap van grootheid kwam. Neen! in de school van tegenspoeden ontwikkelden zich de eerste kiemen van dien heldenmoed en die vaderlandsliefde, die later de magtigste volken met bewondering op ons voorgeslacht deden staren. Een onzer geachtste schrijvers (2) drukt dit zeer juist in de navolgende zinsneden uit:

» Middelerwijl was de tijd geboren, dat onze Nederlanders, met name de Hollanders en Zeeuwen, een nieuw veld voor hunne dapperheid moesten openen, hetwelk, boven alle verwachting voor hunne bekwaamheden geschikt zijnde, hen welhaast met aanzienlijke mogendheden in eenen gelijken rang zoude stellen. De oceaan, waarvan zij te voren slechts een klein gedeelte met hunne koopvaardijschepen hadden bezocht, werd van nu af aan, in zijne volle uitgestrektheid, het tooneel van hunne gewigtige krijgsbedrijven. Een onwraakbaar bewijs van de meerderheid hunner vermogens in zeezaken, is, dat uit de zwarigheden, welke zij in dat opzigt ontmoetten, hunne grootste en gelukkigste ontwerpen geboren zijn. Wat geluk voor hen, dat de koning van Spanje zelf, te moedig op zijne zeemagt, hen daartoe had uitgelokt. Zijne onoverwinnelijke vloot overtuigde hen allereerst, dat zijne wapenen ter zee op verre na zoo ontzaggelijk niet waren als te lande; en zij ontdekten bij die gelegenheid, dat integendeel hunne ervarenis in de zeevaart wezenlijke krijgskunde geworden was, eer zij het wisten. . . . . Na den uitgang van het twaalfjarig bestand is *Piet Hein* een waardig opvolger van (andere) groote mannen geweest; en van dezen zeeheld tot op de *Trompen* en *Ruiters*, levert onze geschiedenis eene aanzienlijke lijst van beroemde namen, die de Nederlandsche vlag, zoo binnen als buiten Europa, bij de grootste mogendheden ten top van eer en achtbaarheid hebben gevoerd."

Buiten tegenspraak deelt ook het gemeen in de glorie van zoo vele voortreffelijke daden, en de roem, door enkelde landzaten behaald, daalt op eene geheele natie neder. Zoo vereerde men in de namen van de *Trompen* en *de Ruiters*, van eenen *van Speyk* en anderen, geheel Holland, deszelfs vroegere en tegenwoordige grootheid. De eer, aan hen toegekend, door het volk aan hunne nagedachtenis bewezen, vormt in den schoot van datzelfde volk nieuwe helden, die, hetzij door vaderlandsliefde, eerzucht of andere drijfveêren gedreven, slechts naar de gelegenheid haken, om hen na te streven.

De daden van het voorgeslacht, door onze tijdgenooten bijeengebragt, gedrukt en verspreid, zijn ons niet alleen dienstig om die daden zelven bij de vreemden bekend te maken, de oorzaken en beweegredenen te doen kennen, te regtvaardigen en in het helderste daglicht te plaatsen; maar zijn vooral geschikt ter aankweeking van vaderlandsliefde en ware heldenmoed."

Gedeeltelijk waren dit dan ook de redenen, waaraan wij de nieuwe uitgave van dit echt *Oud-Nederlandsch* werk, voor omtrent eene halve eeuw met grooten bijval ontvangen, te danken hebben, en om de woorden van onzen verdienstelijken *Engelberts Gerrits* te gebruiken: »eensdeels omdat hetzelve thans volstrekt niet, of ten minste uiterst zeldzaam voorkomt, anderdeels wijl hetzelve, onzes inziens, omgewerkt, verbeterd, vermeerderd en door eene fraaije typographische uitvoering, vignetten en platen opgeluisterd, waardig zoude kunnen geoordeeld worden, om als een *Gedenkstuk* van *Neêrlands* roem ter zee in de boekerij van elk regtschapen vaderlander te prijken."

De namen van degenen, die zich met de omwerking en uitgave van dit werk belast hadden, waren dan ook het publiek een waarborg voor de getrouwe nakoming der voorwaarden van inteekening. Van daar de buiten verwachting ruime deelneming van dat publiek; welke deelneming voorzeker, in deze loopende tijden, waarin elk Nederlander zich als 't ware geïdentificeerd heeft, met alles wat Nederland groot in heldenmoed en vaderlandsliefde heeft voortgebragt, nog dagelijks zal toenemen. Aan dit gevoel echter zal de klimmende bijval niet alleen toe te schrijven zijn; veel zal er ook op rekening gesteld worden van de trouwe nakoming der beloften, bij de opening der inteekening gedaan; en meer nog dan dat hebben uitgever en bewerker geleverd.

Het eerste deel dezer pracht-uitgave is volkomen waardig den naam van *Gedenkstuk* te dragen, en als zoodanig in de boekverzameling van elk Nederlander, vooraan, te prijken, dewijl de uitvoering, het papier en een hoogst bevallig uiterlijk, de verwachting verre moet overtreffen; — slechts eenige kleine typographische fouten, denkelijk door het uitvallen en verkeerd inzetten van letters, na de correctie der pers-proef, veroorzaakt, hebben wij opgemerkt.

Op den wenk van onderscheidene inteekenaren, heeft de uitgever besloten om de platen, uithoofde derzelver grootte en kostbare gravure, niet in het werk te voegen, vermits zij, door het innaaijen hare waarde verliezende, bedorven zouden worden. — Dezelve zullen dus afzonderlijk aan de inteekenaren worden toegezonden. Deze nog niet ontvangen hebbende, zullen wij derhalve ons oordeel in deze moeten opschorten; het titel-vignet doet echter ook over de uitvoering der platen gunstig denken. Bij de ontvangst zullen wij dezelve aankondigen.

De beide platen welke bij dat deel behooren, moeten voorstellen:

1°. Eene groote plaat voorstellende de zeeslag van *Bossu* tegen de Spanjaarden op de Zuiderzee.

2°. Eene groote plaat, zeeslag tusschen den admiraal *Tromp* en *Blake* bij Dover.

Terug komende op hetgeen boven reeds gezegd is, kunnen wij, voorloopig, bewerker en uitgever, onzen dank betuigen, voor de uitvoering van het eerste deel van dit waardig gedenkboek onzes aloude en tegenwoordigen roems ter zee. Geheel omgewerkt, verbeterd en met vermeldingen van vele, in de vorige uitgave niet voorkomende, daadzaken, opgeluisterd door dichtregels onzer voornaamste dichters, moet dit werk in de loopende tijden, een naar deszelfs belang berekend onthaal genieten; wij bevelen het om die reden ten sterkste in de gunst van het Nederlandsch publiek aan.

Bijna hadden wij vergeten te melden, dat bij dit eerste deel gevoegd is, eene *fac-simile*, genomen uit eenen brief van onzen onsterfelijken van Speyk aan mevrouw *J. de Dieu*, benevens eene gravure naar de reeds in munt geslagene gedenkpenningen ter nagedachtenis van dien held.

(1) Nieuwe omgewerkte en vermeerderde pracht-uitgave, door *G. Engelberts Gerrits*, eerste Deel, met platen, en eenen gegraveerden titel en vignet. Bij *F. Bernelja te Amsterdam* 1831, gr. 8o gecart., gr. 461 bladz. kost ƒ 6,90.

(2) Stijl, *Opkomst en bloei der vereenigde Nederlanden.*

De groote krijgsoefeningen, gisteren op de heide van het legerkamp bij Reijen voor Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk uitgevoerd en welke door H. K. K. H. mevrouw de Prinses *van Oranje* bijgewoond werden, zijn zeer luisterrijk geweest en hebben algemeen aan de verwachting voldaan; de verschillende manoeuvres werden door de onderscheiden wapen-korpsen met de meeste juistheid en snelheid uitgevoerd en gaven op nieuw het bewijs van de bekwaamheid der troepen in de krijgsdienst. De vorstelijke personen waren dan ook, naar men verneemt, ten hoogste voldaan. Prins *Willem* en Prins *Alexander* bevonden zich weder ieder aan het hoofd van een peloton der afdeeling grenadiers.

De onderscheiden jongste veranderingen van kantonnementen en bewegingen onder de troepen van het Leger te velde zijn thans volbragt. De beide legerkampen zijn thans door de 1ste en 3de divisien betrokken; de hertog *van Saxen-Weimar* heeft zijn hoofdkwartier te Eindhoven gevestigd; de reserve divisie heeft voornamelijk de jongste kantonnementen der 2de divisie betrokken. De nieuwe stelling van het Leger wordt door deskundigen uitermate geroemd en verzekerd, dat dezelve zoodanig is genomen, dat het geheele leger binnen den tijd van weinige uren op een punt kan zamen gebragt worden.

De berigten van heden omtrent de cholera-ziekte te 's Hage, houden dat er bij de 32 eergisteren onder behandeling gebleven zieken, tot gisteren morgen weder 4 zijn bijgekomen; één persoon is overleden terwijl er 4 hersteld zijn, zoodat er gisteren morgen nog 31 zieken onder behandeling bleven.

Te Scheveningen is het aantal zieken tot gisteren morgen met 14 vermeerderd, 10 lijders waren er voor de ziekte sedert den vorigen dag bezweken en 9 hersteld, blijvende het getal onder behandeling, gisteren morgen, 82 personen. Zeer beklaagt men zich over de vooringenomenheid der Scheveningers tegen het gebruik der geneesmiddelen, uit de verkeerde meening voortspruitende, dat de middelen die men hun aanbiedt hen veeleer dadelijk naar het graf moeten sleepen dan tot baat strekken. Uit deze vooringenomenheid laat zich dan ook het gering getal der herstelden en de grootheid der sterfte verklaren.

Door de sub-commissie tot de cholera te 's Gravenhage is voorloopig, ter geruststelling der belanghebbenden, bekend gemaakt, dat in de talk, onlangs door de Scheveningers verkocht en door hen, zoo gezegd wordt, uit een in zee drijvend schip, waarvan de manschap aan de cholera gestorven was, gehaald, geene voor de gezondheid schadelijke zelfstandigheden bevonden zijn.

De cholera heeft zich thans ook te Rotterdam geopenbaard; vier personen zijn in die stad van de ziekte aangetast, één is er aan overleden en een daarvan weder hersteld.

— De *Staats-Courant* deelt thans de briefwisseling mede tusschen den kolonel *Koopman* en den Zweedschen consul te Antwerpen gevoerd, ter zake het gevaar dat de stad Antwerpen bij eenen roekeloozen aanval van de zijde der Belgen bedreigde en dienvolgens eene waarschuwing aan de vreemde consuls inhoudende, alsmede de daarop gevolgde kennisgeving van het stedelijk bestuur, waarin, tot geruststelling der ingezetenen, een brief van den militairen bevelhebber van Antwerpen aan voormelden Zweedschen consul opgenomen was, welken brief van den kolonel *Koopman*, nevens dien van den Antwerpschen bevelhebber, wij in onze nommers van 20 en 22 dezer medegedeeld hebben. In het antwoord van den Zweedschen consul aan den kolonel *Koopman*, betuigt dezelve zich verpligt voor de gedane mededeelingen, waarvan hij, volgens den wensch des kolonels, aan alle de te Antwerpen residerende consuls had kennis gegeven, terwijl hij de hoop te kennen geeft, dat men niet, door aanranding van der Belgen zijde, den opperbevelhebber, dien hij zijne grootste hoogachting verzoekt te betuigen, dwingen zal tot gestrenge maatregelen over te gaan.

— Berigten uit Zeeland van 22 dezer houden het volgende:

» Onder onze troepen in het 5de district van Zeeland hebben onderscheidene bewegingen plaats, die het duidelijkst blijk dragen, dat men er zich zoodanig voorbereid houdt en op zijne hoede is, alsof men ieder oogenblik den aanval der Belgen te wachten had. De desertie onder de belgische troepen op de grenzen gekantonneerd, houdt aan; voortdurend worden er uit het 5de district naar Vlissingen overgevoerd, die vervolgens met kleine transporten naar Thiel worden opgezonden.

» De staat der gezondheid onzer troepen in het 4de en 5de district is thans zeer gunstig; men kan zich zelfs niet herinneren in een zoo ruim getal jaren, in 't algemeen zoo weinig zieken als thans te hebben gehad; het is te hopen dat de Voorzienigheid deze gezegende toestand doe voortduren en alle ongesteldheden van onze brave krijgslieden blijve afweren.

» In de positie onzer vloot op de Schelde is sedert de jongst bekende opgave geene verandering van belang voorgevallen. Zr. Ms. fregat *Javaan*, kommandant *Bloemendaal*, ligt thans zeilree om eenen kruistogt te ondernemen. — Met de versterking van Vlissingen en der buitenforten tot dezelve behoorende, wordt aanhoudend voortgegaan.

» Bijzondere berigten uit Antwerpen te Vlissingen in omloop, luiden, dat, vooral sedert het bekend worden des briefs van den heer *Koopman* aan den Zweedschen consul, eene menigte gezetene inwoners de stad verlaten; te vergeefs heeft men gepoogd hen gerust te stellen: de toebereidselen in de stad, de onwrikbare houding van den grijzen *Chassé*, zoowel als de dagelijksche bewegingen, stellen hen al te klaar het lot voor oogen, dat de stad, bij eene roekelooze hervatting der vijandelijkheden, boven het hoofd hangt, dan dat zij zich in zulk eene bedreigde plaats nog zouden veilig wanen; het behoeft geen betoog, dat deze onzekere en gevaarvolle toestand eenen merkbaren invloed op de dagelijksche zaken en den handel uitoefent."

— Ten aanzien van het 67ste protocol wordt door een onzer dagbladen, als uit Londen ontvangen, de volgende bijzonderheden medegedeeld: het stuk zelf zou geene bepalingen inhouden, doch verzeld gaan van drie bijlagen of annexen, als: *a.* Eene nota, waarbij die der Nederlandsche regering, betrekkelijk het 65ste protocol, beantwoord wordt, onder voorbehoud om de nota, betrekkelijk het 64ste protocol, nader te beantwoorden. De conferentie komt, wat de zaak betreft, terug op het concept-tractaat, hetwelk bij het 65ste protocol was gevoegd, doch erkent dat het Nederlandsch tegenontwerp punten bevat, waarmede zij zich vereenigen kan. Zij is derhalve tot eenige wijzigingen in haar ontwerp bereid, en deze maken den inhoud uit van de annexe *b.* Volgens deze annexe zullen de ophelderende artikelen van het bedoeld concept als volgt worden veranderd: bij art. 1 zal worden bepaald, dat de ontruiming van het wederzijdsch grondgebied 14 dagen *na* de uitwisseling der ratificatien zal plaats hebben. Art. 2 blijft, behoudens wijzigingen, onder anderen wat het slot betreft, zullende de regten geheven worden op den voet der overeenkomst van 31 Maart 1831 te Mentz gesloten. Ook art. 3 blijft, en zal bij deze artikelen een vierde gevoegd worden, bepalingen houdende omtrent de terugbetaling der door Nederland bij voorschot betaalde renten van de voormalige gemeene schuld. — De annexe *c* is eene nota aan den generaal *Goblet* gerigt, waarbij hem, in antwoord op zijne vroegere bij de conferentie ingediende nota's, wordt kennis gegeven van de ontvangst der Nederlandsche tegen-voorstellen; onder bijvoeging, dat de conferentie een spoedig antwoord te gemoet zag, op de bedenkingen die daarop bij haar gevallen en door haar ook reeds aan het Nederlandsch gouvernement waren medegedeeld.

Er wordt ook nog van een 68ste protocol gesproken, dat den heer *Thorn* betreffen zou.

BELGIE.

BRUSSEL, den 24sten Julij.

Men zegt dat de generaal *Evain* in den raad van ministers gevraagd heeft, om over de blokkade van Maastricht te beraadslagen. Hij moet hebben voor oogen gesteld, dat de tegenwoordige omsingeling verder gaat, dan het behoud van den vrede met Holland gedoogt, dewijl onze troepen te nabij de stad zijn en haar te naauw insluiten; dat, van eene andere zijde, de blokkade onvolledig en de gemeenschap niet ten eenemaal afgesneden is. Dienvolgens moet hij bevelen hebben gevraagd, hetzij om verder te gaan, hetzij om terug te trekken. (*Emancipation.*)

— Thans wordt op nieuw verzekerd, dat de regimenten van linie ieder met een bataillon, door de incorporatie van het opgeroepen reserve-korps bij de staande armee, zullen vermeerderd worden.

— Eergisteren zijn er op het bureau van buitenlandsche zaken weder depeches van den generaal *Goblet* en van den heer *Wallez* ontvangen. Zij hebben eenen raad van ministers, die eenige uren lang geduurd heeft, op 's konings paleis gehouden, noodzakelijk gemaakt.

— De engelsche *Courier* zegt dat de heer *van de Weijer*, die, volgens dat dagblad, » alleen om zijne vrienden te bezoeken" te Brussel teruggekomen is, voor het einde dezer maand te Londen teruggewacht wordt. Er ontbreekt inderdaad nog maar een diplomaat meer, om onze zaken ten einde te brengen en vooral een diplomaat van de gehalte des heeren *van de Weijer.* (*Courier.*)

— De medaille ter gedachtenis aan het bestuur van den regent, met welker vervaardiging de heer *Leclercq* van Gent belast is, zal binnen weinige maanden gereed zijn. Deze medaille zal aan de eene zijde de beeldtenis van den regent dragen, met het randschrift *Baron E. L. Surlet de Chokier, Regent van Belgie*; op de keerzijde moet gegraveerd worden: *Het onafhankelijk Belgie aan den Regent. Decreet van het nationaal congres van 20 Julij* 1831.

— De Namensche *Eclaireur* verhaalt zijnen lezers, op grond van een uit Hasselt ontvangen brief, dat men in de omstreken van Maastricht kennis droeg van eene beweging naar die plaats van een korps van 8000 Hollanders, ten geleide van een honderdtal wagens derwaarts bestemd. De Hasseltsche briefschrijver laat niet na, de verzekering daarbij te voegen, dat alle maatregelen genomen waren om hen behoorlijk te ontvangen.

— Tot heden zijn te Brussel in het geheel 86 cholera-gevallen geweest en 35 personen het slagtoffer der ziekte geworden. Ge-

ren zijn 2 personen aangetast en drie overleden. — In sommige plaatsen schijnt de ziekte te zijn geweken; uit Mons althans schrijft men, dat den 20sten aldaar geen nieuwe gevallen noch sterfgevallen hadden plaats gehad; in het hospitaal waren nog slechts drie personen en aan de beterhand. In de omstreken dier stad was het nagenoeg even zoo gesteld.

In den loop van den 22sten zijn te Gent 6 sterfgevallen en 15 nieuwe gevallen geweest.

ANTWERPEN, den 23sten Julij.

Onderscheidene vaartuigen met levensmiddelen en andere noodwendigheden geladen, zijn weder aan de citadel aangekomen.

— Van zaturdag tot zondag middag zijn hier 16 cholera-gevallen en 10 sterfgevallen geweest. Het aantal lijders beloopt 23, benevens 5 die aan de beterhand zijn. — Te Santvliet, op de grenzen, zijn geen nieuwe gevallen meer geweest. — In het gasthuis St. Bernard zijn een twaalftal lijders.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Julij.

De onlusten te Aix in Provence, waarvan voor een paar dagen slechts de voorloopige berigten waren ingekomen, moeten van eenen vrij ernstigen aard zijn geweest. De aanhangers van het vorig bestuur, zegt men, hebben reeds op den 15den eenige toebereidselen gemaakt om den naamdag van *Hendrik* V, twee dagen later invallende, plegtig te vieren; de liberalen of eigenlijk de zoogenaamde patriotten, hebben zich hier tegen verzet, en het is tusschen beide partijen tot dadelijkheden gekomen. De bezetting, uit het 24ste regiment van linie bestaande is daarop, naar bekomen last van de burgerlijke autoriteiten, tusschen beide getreden, en de vrijheidsvrienden, die zoo het schijnt tot nu toe de overhand hadden behouden, vrij onzacht op het lijf gevallen. Immers in den strijd die daarvan het gevolg was, zijn onderscheidene personen gesneuveld en gekwetst, en men is ten laatste genoodzaakt geweest een einde aan dezelve te maken, door de troepen in de kazernen terug te doen trekken en te consigneren. Op hetzelfde oogenblik genoegzaam is de nationale garde in de wapenen geroepen, en het schijnt deze te zijn gelukt om de vrij talrijke bevolking, die op de been was gekomen, zonder geweld uit een te doen gaan. Ook den volgenden dag heeft de burgerwacht de dienst verrigt en tot aan het vertrek der laatste tijdingen de rust bewaard.

— De verbittering welke van geslacht tot geslacht tusschen de Spaansche en Fransche grensbewoners overgaat, heeft in het begin der maand tot een vrij ernstig voorval aanleiding gegeven. Op den 9 dezer namelijk zijn eenige Spanjaarden, op het Fransch grondgebied doorgedrongen, en hebben aldaar zeven landlieden, die hunne kudden weidden, opgeligt en naar Pampeluna vervoerd. Door de Fransche autoriteiten is dadelijk tegen deze daad van geweld geprotesteerd; doch daar men meermalen ondervonden heeft, dat op dergelijke reclamatien slechts zeer langzaam regt werd gedaan, heeft de nationale garde van St. Jean Pied-de-Port en van eenige omliggende gemeenten langs eenen anderen weg genoegdoening gevorderd. Tot een korps van nagenoeg 800 man vereenigd, is dezelve naar Rouevaux, een dorp op Spaansch grondgebied gelegen, op weg gegaan, heeft vooreerst een wachtpost tot het gezondheids-cordon behoorende en uit zeven karabiniers bestaande gevangen weggevoerd en zich vervolgens van eene redoute, bij het klooster van dien naam, gelegen, meester had gemaakt. De Spaansche autoriteiten hebben in den beginne getracht dit geweld met geweld te keer te gaan, doch toen van alle kanten nieuwen onderstand aan de Franschen toekwam, heeft de onderkoning van Navarre onmiddellijk last gegeven, om de zeven landlieden in vrijheid te stellen, en zijn deze tegen de Spaansche karabiniers uitgewisseld.

— Er zijn gisteren bij het gouvernement depeches uit 's Gravenhage ontvangen, wier inhoud bij het ministerie veel beweging schijnt te hebben veroorzaakt. De heer *Sebastiani* heeft zich dadelijk bij den koning begeven, en met dezen een vrij langdurig onderhoud gehad, waarna nog denzelfden avond het antwoord is weggezonden. Volgens geruchten, die trouwens vrij algemeen geloof vinden, zouden de inzigten van het fransch kabinet, omtrent de dadelijke beslissing der belgische kwestie, sedert kort merkelijk gewijzigd zijn. De heer *Dupin* de *Marenil* heeft in de laatste bijeenkomst, zoo het schijnt, geene zwarigheid gemaakt om in een nieuw uitstel toe te stemmen, en men voegt hierbij, dat op dit oogenblik, de voorslag, van welke zijde dan ook gedaan, om gedurende de onderhandelingen het wederzijdsch bezet grondgebied aan Engelsche en Pruissische troepen in te ruimen, een ernstig onderwerp van overweging is; hoezeer het echter buiten eenige twijfel blijft, dat door dit middel de onzekerheid slechts zoude verlengd worden.

— Het berigt dat de Oostenrijksche troepen het Badensche grondgebied zouden bezet hebben, heeft zich heden niet bevestigd; doch het schijnt dat op de uiterste grenzen der Oostenrijksche staten, bij het meer van Constantz een vrij aanzienlijk korps vereenigd is.

— Volgens tijdingen uit Lissabon van den 14den dezer, kwam aldaar dagelijks een groot aantal vlugtelingen uit de noordelijke provintien. De berigten bij het gouvernement worden geheim gehouden, doch men wilde echter weten, dat de bevolking zoo in Tras-os-Montes, als in Entre-Minho-y-Douro, zich grootendeels aan de partij van don *Pedro* had aangesloten.

— Te Bajonne is op den 18den dezer een kourrier gepasseerd, volgens wiens verhaal men te Madrid de tijding had ontvangen, dat een gedeelte der vloot van dom *Pedro* zich bij kaap Mondego had vertoond en aldaar eene afdeeling van 3000 man aan wal gezet, welke zich dadelijk van het dorp Figueras en van de beide oevers der rivier Mondego had meester gemaakt. Indien zich dit berigt bevestigde zoude het leger van dom *Miguel* in de noordelijke provintien weldra buiten gemeenschap met de hoofdstad zijn.

— Van Livorno schrijft men, dat sedert het begin dezer maand, aldaar voor rekening van den dey van Algiers een vaartuig wordt uitgerust, hetwelk geschikt zoude zijn om de Arabieren in het rijk van Algiers van krijgsbehoeften en wapenen te voorzien. Het Sardinisch gouvernement, hetwelk zoo veel belang in de ontruiming dezer volkplanting stelt, zoude dezen toeleg merkelijk ondersteunen.

— De minister van oorlog wordt tegen den 27sten, in de hoofdstad terug gewacht.

(Uit hoofde van den zondag geene fonds-notering.)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten Julij.

De Duitsche bondsvergadering heeft in hare bijeenkomsten van den 5den en 19den dezer op nieuw twee gewigtige besluiten genomen. Het eerste ter beteugeling van het misbruik door de drukpers gepleegd, en in 't algemeen tot handhaving van orde en rust; het andere bepaalt zich meer onmiddellijk tot de periodieke drukpers in het groothertogdom Baden. *(Tijd en plaatsgebrek belet ons deze vrij uitvoerige belangrijke stukken, die voor geen verkorting vatbaar zijn, heden mede te deelen; wij hopen dezelve in ons volgend nommer op te nemen.*

— Uit Munchen wordt geschreven, dat aldaar het protocol nopens de zaken van Griekenland zou aangekomen zijn. Daarbij zou, naar het heet, bepaald zijn, dat er aan het nieuwe Grieksche bestuur 25,000 man troepen toegezegd is, waarvan de eene helft uit Engelschen, de andere uit Pruissen zou bestaan. Drie duizend man Beijerschen zouden daarbij gevoegd worden. Men sprak er verder van, dat het voorname beheer in Griekenland zou worden opgedragen aan graaf *Armannsperg*, en dat Prins *Otto*, behalve door dezen, door den kolonel *Heidegger*, den staatsraad *Maurer* en den raad *Abel* vergezeld zou worden.

> De verwaandheid is het tegenovergestelde van fierheid: deze laatste vergroot, gene verlaagt den mensch; de eene wekt bewondering, de andere maakt belagchelijk. De verwaandheid is het erfdeel van middelmatigheid, het afdruksel der zotheid.

» Ho he! de sloep?!" — » Marine Royale Belge!" — » Wacht, in 't geweer!" schreeuwde de moedige Zeeuw, die aan den Vlaamschen dijk voor 't geweer op schildwacht stond; terwijl hij zoo iets tusschen de tanden bromde, dat veel naar » wat willen die baardsche honden hier doen," geleek. De wacht kwam uit; de vijand werd verkend, en weldra bleek het, dat de helft van het koninklijk belgisch eskader tegen den dijk was aangeslagen. » Hoe veel zeilen?" riep de kommandant der wacht, terwijl hij het potlood op het papier bragt, om nota's voor zijn extra-rapport te nemen. » Geen," was het lagchend antwoord van den schildwacht, die intusschen de bemanning van de aan wal geslagen belgische sloep toegeroepen had, de sloep gaat te maken en aan wal te stappen; » bevende over de uitgestane angst — want de menschen waren aan geen water gewoon — bleef dezelve haar lot afwachten. » Op vijftig passen strijk!" en sidderende bogen zich de knieën der belgische quasi-matrozen, om zich neder te zetten, dewijl de quarantaine-maatregelen geene nadere aanraking veroorloofden.

Deze verschrikkelijke mare verspreidde zich weldra door de geheele belgische vloot, die, voor de helft verzwakt, in eenen hopeloozen toestand voor hare ankers lag te stampen.

De schildwacht, ofschoon met den landsoldaten-rok aan, scheen het water-element een weinig beter te kennen dan de belgische matrozen, die thans geweerden, wat onbedrevene handen aan roeiriemen beteekenden; hij riep hen daarop toe, om ze tegen den wind te beschutten, van zich aan bakboordzijde van den dijk te leggen; even goed had hij hen in het Grieksch kunnen aanspreken, want menschen, die hoogstens de beteekenis van *te lei* en *te loever* op het brusselsche kanaal geleerd hadden, wisten evenmin wat *bak-* of *stuurboord* was, als de rekrut, die voor het eerst een geweer in de handen krijgt, weet wat eene groote slagveer beteekent.

Is het nu fierheid of zotte verwaandheid, die een paar belgische oorlogscheepjes naar *Rupelmonde* zond, om de bewegingen van eene vloot, met de beste zeelieden der wereld bemand, te hinderen. Naar het staaltje van verregaande onbedrevenheid te oordeelen, zoude immers een tweetal hollandsche sloepen genoegzaam zijn, om het zoo *pompeus* uit Brussel gezeilde belgische eskader (het denkbeeld van eene uit Brussel gevaren vloot, is genoegzaam om zich een ongeluk te lagchen) in te pakken. En toch is dit het eenigste regt nationale strijdmiddel, hetwelk Belgie bezit, — want deszelfs leger zal men gewis niet nationaal willen noemen.

Kort na de belgische omwenteling zeide hij, die zich tot alles geschikt rekende, *(S. van de Weijer)*: » *L'idée qu'a enfanté la revolution, est celle de l'indépendance.*" Wij vragen nu op onze beurt: of het denkbeeld, dat een belgisch leger en eene [illegible] vloot voortbragt, ook het denkbeeld der onafhankelij[illegible] Voorwaar, dan zijn zij in alles onbedreven, zelfs in [illegible]; hetgeen hunne denkbeelden dan ook voortbragten, ligt [illegible] den het oordeel der gezonde rede.

Toen zij op zich zelven stonden, [illegible] enkele vertooning van Hollands krijgsmagt genoeg, de g[illegible]gische omwenteling,

waarvoor alle groote mogendheden gebeefd hadden, in rook te doen verdwijnen. Eene *lubberkoelie* jaagt het eenigste nationale wat zij bezitten aan den grond, zonder dat er eene vertooning van slechts eene enkele hollandsche oorlogsloep noodig is. Neemt dus de vreemden uit hun leger weg, en verpletterd stort het gebouw van spotbeeld, heden en zotte verwaandheid neer, bij de vertooning van eene hollandsche leger-afdeeling. En het is door zulke menschen, dat de groote Noordsche mogendheden zich de wet laten voorschrijven, waaraan zij een volk, dat eeuwen lang met roem als eene onafhankelijke natie bekend is, willen opofferen? Achttien maanden lang onderhandelt men over een artikel van *vrije vaart* op hollandsche binnenwateren, met een volk, dat nog niet in staat is een visscherspink te doen eerbiedigen. Naar ons gevoelen verdienden zij slechts één antwoord op hunne eischen: *ziet de vrije vaart zelve te krijgen* — en dan heeft men in Holland geene kanonnen, maar baggerstokken noodig, om ze van onze binnenwateren af te houden.

Toen Belgie, met Holland vereenigd, de eer genoot onder eene vlag te varen, waaraan de roemvolste herinneringen verknocht waren, die nog overal den eerbied der vreemde volken opwekte, toen deelden zij in den roem onzer voorvaderen, hun handel en hunne nijverheid bloeiden en zagen zich krachtvol beschermd - en thans?.... Wie zal de vlag van *Heintje van den Neet* op het schavot erkennen, wie zal eene oproer-leus eerbiedigen, waaraan geene enkele palmtak noch eikenblad gehecht is; maar die wel denken doet aan de gruwelen van de vorige en hedendaagsche omwenteling. Neen de denkbeelden die de belgische omwenteling heeft voortgebragt, was het vuilste eigenbelang van eenige fortuinzoekers, en de zotte verwaandheid van eenige zeer middelmatige belgische staatsmannen en jonge onreine vernuften. Leest dan de nota's van eenen voormaligen kapitein der genie, die verraderlijk de vanen verliet, waaraan hij trouw gezworen had, aan conferérende groote mogendheden overgegeven; en ziet dan waarover men zich het meest moet verwonderen: over de verwaandheid van gezagvoerders, die, zoo lang zij met eigen middelen het bestuur voerden, zich voor geheel Europa met schande bedekt hebben; of over de lankmoedigheid van mogendheden, die, *zoo lang* het regt der volken miskennende, voor zulke mannen in vreeze gebonden werden.

Heraclites weende wanneer hij aan den hoogmoed van het menschdom dacht. *Democritus* lachte wanneer hij over deszelfs *verwaandheid* droomde. Om in eene goede gemoedsgesteldheid te blijven, gelooven wij, aan Belgie, deszelfs koning en bewindsmannen denkende, vooral bij de gedachte aan de *Koninklijke Belgische marine!!* het beste te zijn, den post van *Democrites* te kiezen.

INTEEKENING.

Op een zoo volledig mogelijk, AANHANGSEL op het ALGEMEEN WOORDENBOEK van *Kunsten en Wetenschappen*, voor den beschaafden stand en ten behoeve des gezelligen levens; door wijlen den Heer G. NIEUWENHUIS, te *Zutphen* van 1820 tot 1828, in 8 deelen, uitgegeven; waarvan nog eenige exemplaren op ordinair papier à *f* 45,50 en op zwaar velin papier à *f* 60,50 te bekomen zijn.

Het zal wel niet noodig zijn, breedvoerig uit te weiden over het nut, dat er gesticht, en over het genoegen, dat er gesmaakt wordt, door het gebruik van *Algemeene Woordenboeken* van *Kunsten* en *Wetenschappen*. Bijkans dagelijks worden deze Woordenboeken door geleerden en ongeleerden opengeslagen en geraadpleegd. Als zullen dezelve wezenlijk nut stichten en ons niet dikwerf verlegen laten, dan moeten zij zoo volledig mogelijk zijn, hetgeen echter niet in zich sluit, dat men er *alles* in zoude moeten kunnen vinden.

In onze taal bezitten wij twee dergelijke werken: het Woordenboek van wijlen den heer *Nieuwenhuis*, dat van de jaren 1820 tot 1828, in acht octavo deelen, is uitgegeven; alsmede dat, hetwelk thans bij de Gebroeders *Diederichs* te Amsterdam uitkomt, doch nog niet verder dan tot de letter D is gevorderd.

Hoe veel goeds het werk van *Nieuwenhuis* ook moge bevatten, en hoe vele allerverdienstelijkste landgenooten daartoe ook hebben bijgedragen (zoo als, om van de nog levenden niet te spreken, onder de overledenen gevonden worden de heeren *J. O. Arntzenius* te Harderwijk; *E. A. Borger* en *J. M. Kemper* te Leiden; *H. Muntinghe* en *J. A. Uilkens* te Groningen; *J. Vosmaer* te Utrecht, enz. enz.) bevat hetzelve echter eenige groote leemten, daar sommige artikelen van het grootste aanbelang of geheel vergeten of naauwelijks aangestipt zijn. — Behalve dat is er, sints de uitgave van *Nieuwenhuis* Woordenboek, veel in het gebied van kunsten en wetenschappen voorgevallen en veranderd, hetgeen eene aanvulling behoeft of eene geheele omwerking vordert.

De ondergeteekende het Woordenboek van den Heer *Nieuwenhuis* uit het fonds van wijlen zijnen Vader, den Boekhandelaar *H. C. A. Thieme* te Zutphen, hebbende aangekocht, is te rade geworden en, door vele Inteekenaren op hetzelve, aangespoord deze leemten aan te vullen door het leveren van een zoo *volledig mogelijk Aanhangsel* tot bovengenoemd werk.

Op aandrang der Hooggeleerde heeren *J. Nieuwenhuis* te Leiden en *N. G. van Kampen* te Amsterdam, heeft een Nederlandsch geleerde zich, op mijn verzoek, wel willen verledigen, de Hoofd-redactie van dit *Aanhangsel* op zich te nemen.

Dezelve heeft zich reeds verzekerd van de medewerking van een aantal Geleerden in onderscheidene vakken, terwijl alle Bezitters van het werk des heeren *Nieuwenhuis* beleefdelijk uitgenoodigd worden om *Bijdragen* of *Lijsten* in te zenden, elk door middel van zijnen gewonen Boekhandelaar, of van mijnen Hoofd-Correspondent, den Boekhandelaar *G. Portielje* in de Warmoesstraat te Amsterdam, ten einde dezelve aan de Leden der Commissie van Redactie te kunnen opzenden, waarvan een dankbaar gebruik zal worden gemaakt.

Hoewel overtuigd, dat ieder bezitter van het meergenoemde woordenboek het *Aanhangsel* op hetzelve, ook zonder voorafgaande inteekening, zich zal aanschaffen, is het mij zeer van belang, bij inteekening, het doelmatigst voorgekomen, zoo om de namen, tegenwoordige betrekkingen en woonplaatsen op de lijst van inteekening *goed* te plaatsen en de verzending *juist* te kunnen doen, als [illegible] te drukken aantal exemplaren te berekenen, te meer, daar sints de [illegible] meergenoemde werk, een aantal exemplaren door overlijden of [illegible] andere handen gekomen zijn, vele verhuizingen enz. plaats gegrepen hebben [illegible] omstandigheden des Vaderlands veel hebben doen veranderen.

Voorwaarden van Inteekening.

1. Het *Aanhangsel* op het *Algemeen Woordenboek* van *Kunsten* en *Wetenschappen*, ter der tijd door wijlen den Heer *G. Nieuwenhuis* te Utrecht zamengesteld en te Zutphen uitgegeven, zal op dezelfde wijze worden uitgevoerd als het Hoofdwerk, d. i. met dezelfde letter en op hetzelfde papiersoort, worden gedrukt.

2. Dit *Aanhangsel* zal uit vier, hoogstens vijf stukken bestaan.

3. In hetzelve zal, zoo volledig mogelijk, alles opgenomen worden, wat in het Hoofdwerk ontbreekt, of minder juist en behoorlijk is opgegeven.

4. Ook zal hetzelve de levensberigten en opgaven der werken bevatten van alle groote mannen en vrouwen, welke sedert de uitgave van het Hoofdwerk tot op den tijd der uitgave des Aanhangsels zijn overleden.

5. De stukken van het *Aanhangsel* zullen zoo spoedig mogelijk, doch niet spoediger dan eene degelijke bewerking toelaat, achtereenvolgende in het licht verschijnen, hetwelk hoogstens in een tweetal per jaar zal bestaan, die bij de aflevering tegen kwitantie worden voldaan.

6. De prijs van iedere *zestien* bladzijden zeer naauwe druk, is, even als bij de uitgave des Hoofdwerks op, 15 Centen voor het gewoon en 20 Centen voor het velin papier bepaald.

7. De inteekening staat bij alle Boekhandelaren open tot den laatsten Augustus 1832, *doch ook niet langer*, dewijl men alsdan dadelijk eenen aanvang met het drukken zal moeten maken.

8. Ten slotte kunnen de Inteekenaren zich verzekerd houden, dat men alle krachten zal inspannen, ten einde het Aanhangsel met het Hoofdwerk te zamen zal kunnen wedijveren met het beste wat Buitenlanders in dit vak bezitten.

Nijmegen, Junij 1832. J. F. THIEME.

Beurspraijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, 24 Julij 1832.

					gebl.
NEDERLANDEN,	Werkelijke schuld, 2½ pCt.	*f* 41¾	à	42¼	42 3/16
	Uitgestelde schuld.	- 7/8	à	15/16	
	Kansbiljetten.	- 15½	à	16½	15½
	Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	- 69¾	à	70¼	70
	Idem idem. 3½ pCt.	- 55	à	55¾	55½
	Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- 89	à	89½	89⅜
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- 94¾	à	95¼	95
	Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- 80	à	80½	80 5/16
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- 99¼	à	99¾	99½
	Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- 85¾	à	86	85⅞
FRANKRIJK,	inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	- 67½	à	67¾	67⅝
RUSLAND,	Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	- 93¾	à	94½	94
	Bij dezelfde 1828/29, 5 pCt.	- 95½	à	96.	95¾
SPANJE,	Certific. Ardoin, 5 pCt.	- 49¼	à	49¾	49½
	Dezelfde 3 pCt.	- 28¾	à	29	28⅞
	Uitgestelde schuld.		à		

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AGENTSCHAP ZEVENBERGEN.

AANBESTEDING van TIMMER- en METSELWERKEN, onder de Gemeente *Zevenbergen*.

De Agent van het Domein in het District *Zevenbergen*, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van den Heere Burgemeester der Gemeente *Zevenbergen*, in het openbaar aan den minstinschrijvenden, op Dingsdag den 31 Julij 1832, des morgens om 11 ure, ten Gemeentens-huize van *Zevenbergen*, Aanbesteden:

Het maken van eene Nieuwe SCHUUR, aan het Lamsgatsveer, onder *Zevenbergen*.

De konditien van Aanbesteding kunnen van heden af, dagelijks, ten kantore van opgemelden Agent gelezen worden, alsmede ten huize van *H. van der Pot*, in het Logement het *Schippershuis* te *Zevenbergen*, en zal wijders van deze werken, daags voor de Besteding behoorlijke Aanwijzing worden gedaan.

Zevenbergen, den 13 Julij 1832.

De Agent voornoemd,
GROENEVELDT.

BELANGRIJK BERIGT.

Behalven het gewone CHOLERA ELIXER van Prof. *TILESIUS*, hetwelk algemeen door het geheele Koningrijk is verkrijgbaar gesteld, wordt bij den ondergeteekenden nog uitsluitend vervaardigd en is bij hem te bekomen, een zeer aangenaam CHOLERA BITTER, door den Wel Ed. en alom zeer gunstig bekenden Geneesheer en Chirurgijn-majoor *BADE*, aan het hospitaal te *Breda*, bij eigene ondervinding in andere Landen goed bevonden en aangeprezen, prijs 60 cents het fleschje.

Breda, *Julij* 1832.

JOHs. OVERDUIN,
Apotheker, Veemarktstraat.

---

* * In het Instituut van Opvoeding van A. L. HECTOR, te *Middelburg*, geeft men onderwijs in onderscheidene TALEN, het BOEKHOUDEN, de STUURMANSKUNST, de zuivere en toegepaste WISKUNDE, en andere voorbereidende Wetenschappen tot hoogere Studien.

Er is geschikte gelegenheid tot het plaatsen van KOSTJONGELINGEN, zullende zoo voor de zedelijke als verstandelijke vorming der Leerlingen bijzondere zorg gedragen worden.

---

† † Bij de Boekhandelaars VAN GULICK en HERMANS te *Breda*, is van de pers gekomen: AFSCHEID VAN ALPHONSE DE LAMARTINE, *bij zijn vertrek naar 't Heilig Land*, na 't Fransch door JAN J. F. WAP, Kon. Militaire Akademie leeraar. Prijs 20 cents.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.